

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра теорії та практики перекладу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарного факультету
Дедков М.В.

06

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 5

«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ І ПЕРЕКЛАДУ»

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність: 035 «Філологія»

Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Освітня програма: Германські мови та літератури (переклад включно)

Факультет: Гуманітарний

Мова навчання: українська

Робоча програма ОК-5 «Методика викладання іноземних мов і перекладу»
для здобувачів вищої освіти спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації 035.041
«Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

Розробники: К. А. Лут канд. філол. н., доцент кафедри теорії та практики
перекладу НУ «ЗП»

«27» 05 2023 року

Лут К.А.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та практики перекладу

Протокол від «30» 05 2023 року № 8

Завідувач кафедри теорії та практики перекладу
«30» 05 2023 року

Приходько А.М.

Схвалено науково-методичною комісією гуманітарного факультету

Протокол від «15» 06 2023 року № 5

«15» 06 2023 року

Голова

Дедков М.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Обов'язкова	
	Напрямок підготовки 035 Філологія		
Модулів	Спеціальність (спеціалізація): 035.41 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська	Рік підготовки:	
Змістових модулів 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 8	Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий (магістерський)	Лекції	
		14 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		16	2 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	84 год.
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33% до 67%

для заочної форми навчання – 8% до 92%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Формування вміння раціонально організувати навчання іноземних мов та перекладу, застосовуючи новітні методи та прийоми і враховуючи сучасні вимоги до рівня підготовки учнів й студентів.

Основними завданнями вивчення дисципліни є ознайомлення з сучасними методами і прийомами навчання іноземних мов та перекладу; вивчення основних принципів організації навчальної діяльності учнів та студентів; опанування способами формування мовленнєвих навичок і розвитку вмінь іншомовної мовленнєвої діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття і категорії методики викладання іноземної мови;
- основні форми організації навчально-виховного процесу з навчання іноземних мов;
- теорію вправ для навчання іноземних мов та перекладу (письмового та усного);
- сучасні підходи до формування в учнів іншомовної комунікативної компетенції;
- закономірності процесу навчання іноземної мови, а також зміст і особливості усіх компонентів цього процесу: цілей, методів, засобів тощо;

вміти:

- визначати й аналізувати цілі, зміст, принципи, методи і прийоми навчання іноземної

мови;

- аналізувати, обирати й ефективно використовувати навчально-методичні комплекси з іноземних мов;

- запобігати типовим помилкам, пов'язаним з інтерференцією рідної мови;

- виявляти найбільш доцільні способи та прийоми семантизації лексики, введення нового граматичного матеріалу, роботи над вимовою, перевірки розуміння та закріплення нового матеріалу

- аналізувати, обирати й ефективно використовувати вправи різних типів і видів;

- формувати в учнів іншомовну комунікативну компетенцію;

- контролювати і оцінювати рівень сформованості всіх складників іншомовної комунікативної компетенції;

- планувати й реалізовувати різні форми організації навчально-виховного процесу з іноземної мови в початковій, основній і старшій школі

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати компетенції:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, перекладу і міжкультурної комунікації у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення наукових досліджень і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності.

ЗК-1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-2 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ЗК-12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності.

СК-13. Володіння сучасними методиками навчання іноземних мов і перекладу.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання:

ПРН-1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН-3. Застосовувати сучасні методики й технології для успішного та ефективного здійснення професійної діяльності, забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН-4. Оцінювати і критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів і прогнозування.

ПРН-12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН-22. Знати й розуміти психолого-педагогічні засади вивчення й викладання іноземних мов і перекладу та володіти сучасними методиками їх навчання.

3. Програма навчальної дисципліни

№ модуля, теми	Назва і короткий зміст змістового модуля, теми	К--ть аудит год.
М о д у л ь 1 / С е м е с т р 2		30
Змістовий модуль 1		12
Тема 1	Тема 1. Методика викладання іноземних мов як наука Сутність, об'єкт, предмет і завдання методики викладання іноземних мов. Зв'язок методики з іншими науками. Методи дослідження у методиці викладання іноземних мов	4
Тема 2	Тема 2. Теоретичні засади навчання іноземних мов Мета навчання (практична, навчальна, виховна, розвивальна). Зміст навчання. Методи (традиційні й сучасні) і принципи навчання. Засоби навчання (навчально-методичний комплекс, технічні й комп'ютерні засоби).	4
Тема 3	Тема 3. Методика формування іншомовної комунікативної компетентності Формування фонетичних навичок на уроках іноземної мови. Формування граматичних навичок. Формування лексичних навичок.	6
Змістовий модуль 2		18
Тема 4	Тема 4. Розвиток умінь іншомовної мовленнєвої діяльності Навчання читанню на уроках іноземної мови. Розвиток умінь аудіювання. Труднощі сприймання іноземної мови на слух і способи їх подолання. Етапи роботи над текстом для аудіювання. Навчання письма й писемного мовлення. Розвиток умінь говоріння.	6
Тема 5	Тема 5. Організація та забезпечення процесу навчання Особливості навчання іноземних мов у старшій школі. Вивчення іноземних мов у вищих навчальних закладах. Організація уроку / заняття (вимоги до уроків, їх планування, структура і типи).	4
Тема 6	Тема 6. Контроль знань з іноземної мови Функції контролю на уроках іноземної мови. Форми контролю. Значення оцінювання та облік успішності учнів / студентів	4
Тема 7	Тема 7. Викладання перекладу у вищій школі Проблеми формування вмінь та навичок перекладу. Навчання письмового перекладу: етапи, уміння та навички письмового перекладу. Навчання усного перекладу: етапи, уміння, навички усного перекладу та його оцінювання.	4

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Методика викладання іноземних мов як наука	12	2	2			8	12	1	1			10
Теоретичні засади навчання	12	2	2			8	12					12

іноземних мов												
Методика формування іншомовної комунікативної компетентності	12	2	2			8	12	1				11
Разом за змістовим модулем 1	36	6	6			24	36					33
Модуль 2. Змістовий модуль 2.												
Розвиток умінь іншомовної мовленнєвої діяльності	14	2	4			10	16	1	1			14
Організація та забезпечення процесу навчання	12	2	2			8	12					12
Контроль знань з іноземної мови	12	2	2			8	12					12
Викладання перекладу у вищій школі	16	2	2			10	14	1				13
Разом за змістовим модулем 2	54	8	10			36	54					51
Усього годин	90	14	16			60	90	4	2			84

5. Теми практичних занять
Не передбачені навчальним планом

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методика викладання іноземних мов як наука.	2
2	Цілі й зміст навчання іноземних мов. Засоби навчання іноземних мов	2
3	Методика формування іншомовної комунікативної компетентності. Формування фонетичних, лексичних та граматичних навичок	2
4	Розвиток умінь іншомовної мовленнєвої діяльності. Навчання читанню й аудіюванню.	2
5	Формування мовленнєвої компетентності в говорінні та у письмі	2
6	Організація уроку / заняття (вимоги до уроків, їх планування, структура і типи)	2
7	Контроль знань з іноземної мови	2
8	Особливості викладання перекладу у вищій школі	2
Разом		16

7. Теми лабораторних занять
Не передбачені навчальним планом

8. Самостійна робота

Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методика викладання іноземних мов як наука Підготовка до семінарського заняття: опрацювання теоретичного матеріалу з теми, підготовка усних відповідей на теоретичні питання. Підготовка до обговорення різних методів та прийомів навчання: їх недоліків та переваг.	8
2	Цілі й зміст навчання іноземних мов. Засоби навчання іноземних мов Підготовка до семінарського заняття: опрацювання теоретичного матеріалу з теми, підготовка усних відповідей на теоретичні питання. Аналіз навчальних програм з іноземної мови, виявлення цілей навчання. Підготовка до обговорення особливостей різних засобів навчання	8
3	Методика формування іншомовної комунікативної компетентності. Формування фонетичних, лексичних та граматичних навичок Підготовка до семінарського заняття: опрацювання теоретичного матеріалу з теми, підготовка усних відповідей на теоретичні питання. Розробка вправ, спрямованих на формування різних аспектів іншомовної комунікативної компетентності.	8
4	Розвиток умінь іншомовної мовленнєвої діяльності. Навчання читанню й аудіюванню, говорінню та письму Підготовка до семінарського заняття: опрацювання теоретичного матеріалу з теми, підготовка усних відповідей на теоретичні питання. Розробка вправ, спрямованих на розвиток умінь іншомовної мовленнєвої діяльності.	10
5	Організація та забезпечення процесу навчання Підготовка до семінарського заняття: опрацювання теоретичного матеріалу з теми, підготовка усних відповідей на теоретичні питання. Розробка плану уроку, детальне пояснення кожного етапу.	8
6	Контроль знань з іноземної мови Підготовка до семінарського заняття: опрацювання теоретичного матеріалу з теми, підготовка усних відповідей на теоретичні питання. Розробка завдань, спрямованих на перевірку знань з іноземної мови	8
7	Особливості викладання перекладу у вищій школі Підготовка до семінарського заняття: опрацювання теоретичного матеріалу з теми, підготовка усних відповідей на теоретичні питання.	10
	Разом	60

9. Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання – підготовка усних доповідей за темами змістовних модулів, методичні розробки, складання комплексів вправ для формування певних мовленнєвих навичок; 2 індивідуальних рубіжних контрольних завдання.

Для студентів заочної форми навчання – контрольна робота.

10. Методи навчання

Під час викладання курсу для активізації навчального процесу передбачено використання таких сучасних методів навчання, як проблемні лекції, кейс-метод, метод проблемних ситуацій, навчальні дискусії.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів, які не просто отримують адаптовану інформацію, але й намагаються знайти спосіб вирішення певної проблеми, поставленої перед ними викладачем. Під час обговорення реалізується активна пізнавальна діяльність студентів, підтримується зацікавленість предметом.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд ситуацій, що можуть виникати на заняттях з іноземної мови.

Метод проблемних ситуацій застосовується під час проведення семінарських занять, на яких студенти намагаються продумати способи навчання певним аспектам мовленнєвої діяльності іноземною мовою, розробити вправи для реалізації поставлених цілей на уроці з іноземної мови.

Дискусії передбачають обговорення поставлених питань, обмін думками щодо вирішення навчальних задач, чим сприяють розвитку логічного й критичного мислення, вміння формулювати власні думки і відстоювати власну точку зору, а також поважати думку інших.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

- Володіння знаннями про закономірності процесу навчання іноземної мови, а також зміст і особливості усіх компонентів цього процесу: цілей, методів, засобів тощо.
- Уміння аналізувати іншомовний матеріал з точки зору труднощів його засвоєння і знаходити шляхи їх подолання.
- Уміння творчо узагальнювати прогресивні науково-практичні й методичні надбання на світовому рівні та укладати на їх основі авторські методичні розробки.
- Уміння запобігати типовим помилкам, пов'язаним з інтерференцією рідної мови, виявляти найбільш доцільні способи та прийоми семантизації лексики, введення нового граматичного матеріалу, роботи над вимовою, перевірки розуміння та закріплення нового матеріалу.
- Уміння організовувати процес навчання (розробляти заняття, обираючи оптимальну структуру для досягнення конкретних цілей навчання).

12. Засоби оцінювання

Залік

Методами оцінювання та демонстрування результатів згідно Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка»* є: поточний контроль (контроль відвідування занять студентом, усне опитування, індивідуальне опитування, доповіді); рубіжний контроль (тестування за темами модуля 1, модуля 2); підсумковий контроль (залік – форма підсумкового контролю, яка полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни та на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на семінарських заняттях, а також завдань до заліку). Сумарний результат містить 100 балів.

* Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: С.Б. Беліков та ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка». 2019. 18 с.

13. Критерії оцінювання

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**, контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до

виконання конкретної роботи. Рубіжний контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою, національною та шкалою ЄКТС.

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	100
7	7	7	7	8	7	7		

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів

** Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»*/ Укладачі: В.Г. Прушківський, С.Т. Яримбаш, В.Л. Грешта, А.В. Пархоменко, С.І. Шило, О.О. Каплієнко, О.В. Коваленко, О.В. Лапкіна, П.В. Сахно, О.М. Стеценко, Н.Л. Ніколаєва, О.В. Савельєва, Л.М. Шило, О.В. Шепель, О.С. Калюжна, Є.О. Фасоль. - Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ НУ «Запорізька політехніка». 2019. 59 с.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

- 1.Лут К.А. Конспект лекцій з дисципліни “Методика викладання іноземних мов та перекладу” для студентів 5 курсу спеціальності 035 «Філологія». Усіх форм навчання / укл. К.А. Лут. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2020. 70 с.
2. Лут К.А. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Методика викладання іноземних мов та перекладу» для студентів 5 курсу спеціальності 035 «Філологія». Денна форма навчання. / укл. К.А. Лут. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2020. 30 с.
3. Лут К.А. Методичні рекомендації до виконання контрольних робіт з дисципліни “Методика викладання іноземних мов та перекладу” для студентів 5 курсу спеціальності 035.041Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська). Заочна форма навчання / Укл.: К.А.Лут. Запоріжжя : ЗНТУ, 2021. 18с.
- 4.Стандарт вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. /Міністерство освіти і науки України (наказ МОН України № 871 від 20. 06. 2019 р.).
5. Освітньо-професійна програма «Германські мови та літератури (переклад включно)» Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 18 с.

15. Рекомендована література

Базова

1. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов. К.: Ленвіт, 2008. 285 с.
2. Черноватий Л.М. Методика викладання перекладу як спеціальності : підручник для студ. вищих заклад. Освіти за спеціальністю «Переклад». Вінниця : Нова Книга, 2013. 376 с.
3. Hadfield J., Hadfield Ch. Introduction to Teaching English. Oxford, 2010. 176p.

Допоміжна

1. Задорожна І.П. Організація самостійної роботи майбутніх учителів англійської мови з практичної мовної підготовки: монографія. Тернопіль: Вид-во ТНПУ, 2011. 414 с.
2. Квасова О.Г. Основи тестування іншомовних навичок і вмінь. К.: Ленвіт, 2009. 119 с.
3. Ковтун О.В. , Гудманян А. Г. Методика викладання іноземних мов і перекладу у вищій школі. Практикум. К. : НАУ, 2015. 80 с.
4. Майєр Н.В. Формування методичної компетентності у майбутніх викладачів французької мови: теорія і практика: монографія. К.: Вид. центр КНЛУ, 2015. 482 с.
5. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2002. 328 с.
6. Морська Л.І. Інформаційні технології у навчанні іноземних мов: Навчальний посібник. Тернопіль: Астон, 2008. 256 с.
7. Професійно-орієнтоване навчання іноземних мов у старшій профільній і вищій школі: проблеми і перспективи : колективна монографія / Л. А. Сажко, Л. Я. Зеня, О. В. Бирюк та ін. / за заг. ред. Л. А. Сажко. К. : Вид. центр КНЛУ, 2015. 225 с.
8. Редько В.Г. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів початкової школи. – К.: Генеза, 2007. – 136 с.

16. Інформаційні ресурси

1. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/inozemna-mova-poyasnyvalna-znz-sznz-1-4-klas-belyaeva-xarchenko-finalna-zv.pdf>
2. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf>
3. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/fahova-peredvisha-osvita/sektor-fahovoyi-peredvishoyi-osviti/zatverdzeni-standarti>
4. <https://kahoot.com/>
5. <https://www.mentimeter.com/>
6. <https://www.britishcouncil.org.ua/>